

מסורת הש"ס

(א) וַיָּלֶךְ וַיְהִי רֵאשִׁי הַבָּדִים; **(ב)** וַעֲבַת קִמְהָ; **(ג)** [שָׁבַת קִמְהָ]; **(ד)** [שָׁבַת פ"ו מ"ב]; **(ה)** [מִתְּשַׁפֵּחַ פ"ב ה"ג]; **(ו)** ע"ש מנח"מ. **ע"ש**; **(ז)** ע"ש אִתָּחָ לַהֲפִיךְ וַיְהִי וְכִי יִכּוֹל יְהוָה מִקֶּרְעָן וְכִי וַיֹּאכִיכּוּ וְכִי יִכּוֹל לֹא יִהְיֶה זֶזֶן וְכִי; **(ח)** [נַעֲרִי מַגְלָן]; **(ט)** [לַעֲלֹל נַע]; **(י)** [נִסְתַּוּת קו-]; **(י�)** [נַעֲרִי הַיָּכֹחַ שֶׁמֶסֶקֶס הֵלֵל וּמִזְחָה לִישָׁב];

גליון הש"ס

גב' ועתודותיהם שושתי תיובתא. עיין סוטה דף דו פ"ב ברש"י ד"ה ויקהל שמה וז"ע:

הגהות הב"ח

(א) גב' דכתיב ואל כל קירות בית מסב קלע פתחיו מקלענות כרובים ותמור' ופתור יליסם וכתיב ואלה וזכר מיער:

רבינו חננאל

וא"ל ארון במקומו נגזז שנאמר ויאריכו הברים ויראו ראשי הברים מן הקדש אל פני הדביר ולא יראו החוצה ויהיו עד ש היום הזה. איני והכתיב ואת היבוסי יושב ירושלם לא הורישו וכי ועלתה בתיובתא, דמקשה וכל היכא דכתיב עד היום הזה לעולם ועד והתניא ר' יהודה אומר ג"כ שנה לא עבר איש ביהודה שנאמר על ההרים אשאש כבי ונהי וגו' בהמה בגימטריא ג' הוי, ותניא ז' שנים נתקיימה גפירת ומלח בארץ ישראל שנאמר על אשר עזבו את ברית ה' וגו', וכתיב והגביר ברית לרבים שבוע אחר, מה ברית זו שבוע אף ברית זו שבוע. אמר רב נחמן גמא ארון כלשכת דיר העצים הוא גגו. דתנן בשקלים מעשה בבית אחד שהיה מתעסק וראה זו הרצפה משונה מחברותיה כו'. תנא שני כהנים מתלעין בעצים היו ונפל קדרום אחד מהו יצאה ואכלתו. תניא כיצד היו הברים נראים בארון היו דוחקין ובוטטין ויוצאין בפרוכת ונזאן כשני דדי אשה שנאמר בין שדי ילין. וכשהיו ישראל עולין לרגל היו מגללין הפרוכת ומראין להם הכרובין מעורים זה בזה, שנאמר כמער אש ולויות. ואין מראין להם הכרובין והכתיב ולא יבואו לראות ככלע את הקדש ומתו, ואמרינן בשעת הכנסת כלי הקדש לנתיקין כו'. ואמרינן

כל חדרה. הגנוז בחדרי חדרים: **נ"צ שנה**.

ה**י**ו**י**ק**י**ם ה**י**ת**ה** הפ**ק**יד**ה** כ**מ**ו ש**ש**נ**י**ו ב**מ**ג**י**ל**ה** (דף יא:) וי"ח שנה היה מכיבוש יהויקים עד חרבות ירושלים דלמר מר גלו בשבוע גלו בשמונה גלו בשמונה עשרה גלו בשבע עשרה ופירושו גלה ימינה בשבוע לכיבוש יהויקים שהוא שמונה לנצודכדנצר גלו דדקיהו וגולתו בחרבות ירושלים בשמונה עשר לכיבוש יהויקים שהוא תשע עשרה לנצודכדנצר דלמר מר שנה ראשונה כיצב ניטוה שניה עלה וכיצב יהויקים: **עד צהמה**. צהמה בגימטריא חמשין ותרין: **הגביר לרבים**. כספר דינאל כתיב והכי מפרש ליה ר' יוחנן אותו ברית האמור בגפרית ומלח שנלמר זו על אשר עזבו את ברית הגבירו האויב על ישראל שזעו אחד: **לרבים**. לשמים כמו כל רבי מלך צבא (ירמיה לג):

מתעסק. צטיול ושחוק: **רצפה משונה**. אחת מן הטבלאות של שש שברצפה ראה גצוהה מחברותיה והבין שסילוקה מלחמ שנסדרה שס: **ניחור**. צדדור: **מתלעין בעצים**.

דתן (מדות פ"ב משנה ה) כל עץ שיש בו מולעת פסול למוצח: **בעלי מומין**. שאין ראויין לעבודה אחרת: **נראין ואין נראין**. כדמפרש ואילז צדריימתא שהיו דוחקין וצולטין צפרוכת ונראין כשני דדי אשה שצולטין מתמתח חלוקה: **ויולאין צפרוכת**. הפרוכסה כנגד פתח שצמחלת אמה ערקסין. והפתח צלמנע אמה ערקסין היה צמקדש ראשון: **הכרובים**. מדובקין זה בזה ולחוזין ומחבזקין זה את זה כזכר החוצק את הנקצה: **מעורים**. לשון דיצוק כמו (עוקלין פ"ג משנה ח) אילן שנפסח ומעורה צקליפה וצמס' צילה (דף יז.) אס היו מעורות צגידין אסורות: **ולא יצאו לראו**. הלויס שצמדכר. אף על פי שהיו נושאין כלי הקודש צתקף לל היו ראשין לייכנס שזעת סילוק מסעות שהיו מפרקין את הארון והמוצח להסיעו ממקומו עד שהיו אהרן וצניו מכסין אותו צנרמתיקיהן כמו שכתוב צפרשה וכסו אותו צמכסה עור תחס ולקחו צגד תכלת וכסו וגו'. ככלע לשון יסיו: **צנים אצים**. צלירוסיה. אף ישראל צמדכר עדיין לל היו גסין שצכינה: **נתגרשה קאחרת**. האי מעשה צבית שני הוה לאחר שנתגרשו וחזרו: **לחיצפה ראשונה**. לתחילת חיבתן שאין גסין זה צוה: **צמאי עסקינן**. האי מגללין להן הפרוכת ומראין להן הכרובים: **מי הוו כרובים**. דקס"ד כרובים: שזעה שלמה אלל הארון מוה ומוה קאלמר: **דציני**. שכנגד הפתמים פתח אולס והיכל וצית קדשי הקדשים: **שלש עשרה פרוכות היו צמקדש שני**. שזעה לשזעה שערי העזרה שמים צדציר צמקוס אמה ערקסין ושמים כנגדן לחוך צין עליית ההיכל לעליית צית קדשי הקדשים וכי היכי דצמקדש שני היו פרוכות כנגד הפתמים הכי נמי צמקדש ראשון: **כרובים** **דלורסא**. מציירין צכותל צמיני סממנים או

הוציאו לו פרק חמישי יומא

גד.

כל חדרה. הגנוז בחדרי חדרים: **נ"צ שנה**. היו מחרצות צגולס דדקיהו עד פקידת כורש שעלו לצנות הצית שהרי לסוף ע' לגלות יהויקים היתה הפקידה כמו ששנינו צמגילה (דף יא:) וי"ח שנה היה מכיבוש יהויקים עד חרבות ירושלים דלמר מר גלו בשבוע גלו בשמונה גלו בשמונה עשרה גלו בשבע עשרה ופירושו גלה ימינה בשבוע לכיבוש יהויקים שהוא שמונה לנצודכדנצר גלו דדקיהו וגולתו בחרבות ירושלים בשמונה עשר לכיבוש יהויקים שהוא תשע עשרה לנצודכדנצר דלמר מר שנה ראשונה כיצב ניטוה שניה עלה וכיצב יהויקים: **עד צהמה**. צהמה בגימטריא חמשין ותרין: **הגביר לרבים**. כספר דינאל כתיב והכי מפרש ליה ר' יוחנן אותו ברית האמור בגפרית ומלח שנלמר זו על אשר עזבו את ברית הגבירו האויב על ישראל שזעו אחד: **לרבים**. לשמים כמו כל רבי מלך צבא (ירמיה לג):

כל הדרה מאי כל הדרה חדרה אתה מאי אתה אומר אמר לו שאני אומר ארון במקומו נגזז שנאמר ויאריכו הברים ^(א) וגו' אמר ליה רבה לעולא מאי משמע דכתיב ויהיו שם עד היום הזה וכל היכא דכתיב עד היום הזה לעולם הוא והכתיב ^(ב) ואת היבוסי יושב ירושלם לא הורישו בני בנימין וישב היבוסי את בני בנימין בירושלם עד היום הזה הכי נמי דלא גלו והתניא ^(ג) ר' יהודה אומר חמשים ושתים שנה לא עבר איש ביהודה שנאמר ^(ד) על ההרים אשאש כבי ונהי ועל נאות מדבר קינה כי נצתו מבלי איש עובר ולא שמעו קול מקנה מעוף השמים ועד בהמה נדרו הלכו בהמה בגימטריא חמשין ושתים הוו ותניא ר' יוסי אומר שבע שנים נתקיימה ^(ה) גפרית ומלח בארץ ישראל ואמר רבי יוחנן מאי טעמא דרבי יוסי אחיא ברית ברית כתיב הכא ^(ו) והגביר ברית לרבים שבוע אחד וכתיב התם ^(ז) ואמרו על אשר עזבו את ברית ה' אלהי אבותם אמר ליה הכא כתיב שם התם לא כתיב שם וכל היכא דכתיב שם לעולם הוא מיתיבי ^(ח) ומהם מן בני שמעון הלכו להר שעיר אנשים חמש מאות ופלמיה ונעריה ורפיה ועוזיאל בני ישעי בראשם ויכו את שארית הפליטה לעמלק וישבו שם עד היום הזה וכבר עלה סנחריב מלך אשור ובלבל כל הארצות שנאמר ^(ט) ואסיר גבולות עמים ועתודותיהם שושתי תיובתא אמר רב נחמן בר יצחק וחכמים אומרים ארון בלשכת דיר העצים היה גנוז אמר רב נחמן בר יצחק אף אנן נמי תנינא ^(י) מעשה בכהן אחד שהיה מתעסק וראה רצפה משונה מחברותיה ובא והודיע את חבריו ולא הספיק לגמור את הדבר עד שיצתה נשמתו וידעו ביחוד ששם ארון גנוז מאי הוה עביד אמר רבי חלבו מתעסק בקדרומו היה תנא דבי רבי ישמעאל שני כהנים בעלי מומין היו מתלעין בעצים וגשמטח קדרומו של אחד מהם ונפלה שם ויצתה אש ואכלתו רב יהודה רמי כתיב וייראו ראשי הברים וכתיב ^(י�) ולא יראו החוצה הא כיצד נראין ואין נראין תניא נמי הכי ^(יב) ויראו ראשי הברים יכול לא יהו זזין ממקומן ת"ל ויאריכו הברים יכול יהו מקרעין בפרוכת ויוצאין ת"ל ולא יראו החוצה הא כיצד דוחקין ובולטין ויוצאין בפרוכת ונראין כשני דדי אשה שנא' ^(יג) צדור המור דודי לי בין שדי ילין אמר רב קמינא בשעה שהיו ישראל עולין לרגל ^(יד) מגללין להם את הפרוכת ומראין להם את הכרובים שהיו מעורים זה בזה ואומרים להן ראו חבתכם לפני המקום כחבת זכר ונקבה מתיב רב חסדא ^(טו) ולא יבואו לראות כבלע את הקדש ואמר רב יהודה אמר רב בשעת הכנסת כלים לנרתק שלהם אמר רב נחמן משל לכלה כל זמן שהיא בבית אביה צנועה מבעלה כיון שבאתה לבית חמיה אינה צנועה מבעלה מתיב רב חנא בר רב קמינא מעשה בכהן אחד שהיה מתעסק וכי אמר ליה נתגרשה קא אמרת נתגרשה חזרו לחיבתה הראשונה במאי עסקינן אי נימא ^(טז) במקדש ראשון מי הואי פרוכת אלא במקדש שני מי הוו כרובים לעולם במקדש ראשון ומאי פרוכת פרוכת דבבי דאמר רבי זירא אמר רב ^(יז) שלשה עשר פרוכות היו במקדש שבעה כנגד שבעה שערים שתיים אחת לפתחו של היכל ואחת לפתחו של אולם שתיים בדביר ושתים כנגדן בעליה רב אחא בר יעקב אמר לעולם במקדש שני וכרובים דצורתא הוו קיימי ^(יח) דכתיב ^(יט) ואת כל קירות הבית מסב קלע ^(כ) כרובים ותמרות ופטורי ציצים וצפה זהב מישר על המחוקה וכתיב ^(כא) כמער איש ולויות מאי כמער איש ולויות אמר רבה בר רב שילא כאיש

כרובים **דצורתא**. נשאלתי על אותם שמוציירם צמחזורים לורות חיות ועופות אס יפה עושים אס לאו והשצתי נ"ל דודאי לל יפה עושים שמתוך שמסתכלים צורות הללו אין מכוונין לצס ללציסס שצשמים מיעו אין כלן איסור דלל תעשה לך פסל וגו' (שמות כ) דהל מסקינן צפרק כל הללמים (ע"ז דף מג:) שאני רצן גמליאל דלחמיס עשו לו ואפילו חסדל ליכא צלזיוריס

קירות היתה הפקידה כמו ששנינו צמגילה (דף יא:) וי"ח שנה היה מכיבוש יהויקים עד חרבות ירושלים דלמר מר גלו בשבוע גלו בשמונה גלו בשמונה עשרה גלו בשבע עשרה ופירושו גלה ימינה בשבוע לכיבוש יהויקים שהוא שמונה לנצודכדנצר גלו דדקיהו וגולתו בחרבות ירושלים בשמונה עשר לכיבוש יהויקים שהוא תשע עשרה לנצודכדנצר דלמר מר שנה ראשונה כיצב ניטוה שניה עלה וכיצב יהויקים: **עד צהמה**. צהמה בגימטריא חמשין ותרין: **הגביר לרבים**. כספר דינאל כתיב והכי מפרש ליה ר' יוחנן אותו ברית האמור בגפרית ומלח שנלמר זו על אשר עזבו את ברית הגבירו האויב על ישראל שזעו אחד: **לרבים**. לשמים כמו כל רבי מלך צבא (ירמיה לג):

תוס' ישנים
ומזה מראהו כמו שאנו אומרים לעיל גבי לחם הפנים, י"ל שאותם שהיו מעורין זה בזה אין זה נס שכן עשאלם שלמה כמו היו (צלורתה) [צלורתא] דלקמן לרבי אחא, ומקום ארון שלל היה מן המדה לא היו מכירין שלל היה מגביהן להס כל כך וגם לא היו (מורידין) [מורדין], וגוף הכרובים שלל היו מן המדה שהיו כנפיהן ה' אמות מיימן וה' אמות משמאל גם כזה לא היו מכירין כל כך. מ"ר.

תורה אור

1. ויארכו הברים ויראו ראשי הברים מן הקדש על פני הדביר ולא יראו החוצה ויהיו שם עד היום הזה:

2. ואת היבוסי ישב ירושלם לא הורישו בני בנימן וישב היבוסי את בני בנימן בירושלם עד היום הזה:

3. על ההרים אשאש כבי ונהי ועל נאות מדבר קינה כי נצתו מבלי איש עבר ולא שמעו קול מקנה מעוף השמים ועד בהמה נדרו ויהי קלבו:

4. גפרית ומלח שפרה כל ארצה לא תזרע ולא תצמח ולא יעלה בה כל עשב כמהפכת סוס ועמרה אדמה וצבים ישר הפר יי באפו ובחמתו: דברים כב כב 5. והגביר ברית לרבים שבוע אחד ויהי השבוע ישיבת זבח ומנחה ועל כנף שקרצים משמם ועד קלה ותרצה תתר על שמים: דניאל ט כו 6. ואמרו על אשר עזבו את ברית יי אלהי אבתם ארץ קרת עמם בהוציאם אתם מארץ מצרים: דברים ט כד

7. ומהם מן בני שמעון הלוכו להר שעיר אנשים חמש מאות ופלמיה ונעריה ורפיה ונעזיאל בני ישעי בראשם: ויכו את שארית הפלטה לעמלק וישבו שם עד היום הזה:

8. כי אמר בכהן ידי עשיתי ובחמתי כי נבנתי ואסיר גבולת עמים ועתודותיהם שושתי ואוריד כאביר יושבים: מישעו י יג 9. צדור המר דודי לי בין שדי ילין:

10. ולא יבאו לראות כבלע את הקדש ונתה: במדבר ד כ 11. ואת כל קירות הבית מסב קלע פתחיו מקלעות כרובים ותמרות ופטורי ציצים מלפנים ולדחיצו: מלכים א ו כט 12. וקלע כרובים ותמרות ופטורי ציצים וצפה וקב מקישר על המחוקה: מלכים א ו לה 13. ופתח על הלחת ידיתה ועל סטרתיה כרובים אריות ותמרות כמער איש ולויות קטבי: מלכים א ז לו

מוסף רש"י

חמשים ושתים שנה. משגלו כימי דדקיה חרבות ירושלים עד שפקדו כימי כורש ואו עלו מהס ליסד אלל הבית י"ח שנים קודס גמר הכנין שהל לסוף ע' שנה בשנת שמים לדחיצו (שבת דלחמרינן צמגילה (שבת

קמח:) ועד קהלל צמקדש ראשון כמיו ובולטין ויוצאין בפרוכת. אלל צמקדש שני לא היה ארון. ואל"ת אמאי ומקום ארון אינו צמקדש כדכיר דכנס היה עומד, אללל צלמנע דכיר קלי והפתח נמי היה צלמנע צוטל מוכחי והיו הכדים צולטין צפרוכת שנפסח (מנחות צח:). במקדש ראשון מי הואי פרוכת. אמה ערקסין הוה (דעירי וב:). שותים בדביר. חמת אמה ערקסין, ושתיים כנגדן בעליה. לנדיכל צין עליית היכל לעליית קדשי הקדשים וגם הן צמקוס אמה ערקסין (בנחובות קו:).

ומזה מראהו כמו שאנו אומרים לעיל גבי לחם הפנים, י"ל שאותם שהיו מעורין זה בזה אין זה נס שכן עשאלם שלמה כמו היו (צלורתה) [צלורתא] דלקמן לרבי אחא, ומקום ארון שלל היה מן המדה לא היו מכירין שלל היה מגביהן להס כל כך וגם לא היו (מורידין) [מורדין], וגוף הכרובים שלל היו מן המדה שהיו כנפיהן ה' אמות מיימן וה' אמות משמאל גם כזה לא היו מכירין כל כך. מ"ר.